

Sitä kuusta kuuleminen...

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.
numero 52

Mellersta Esbo Småfastighetsförening r.f.
2/2022

KESKI-ESPOON PIENKIINTEISTÖYHDISTYS

MELLERSTA ESBO SMÅFASTIGHETSFÖRENING

Lehtemme nimi on alkuosa sananlaskusta:

”Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto.”

eller på svenska:

”Lyssna till den granens sus, vid vars rot ditt bo är fäst.”

Tällä sananlaskulla haluamme kunnioittaa perinteitä ja meitä pientaloasujia ympäröivää luontoa. Toisaalta yhdistyksemme katsoo kuitenkin rohkeasti alueemme kehittyvään ja muuttuvaan tulevaisuuteen ja pyrimme yhdessä etsimään siihen kulloinkin parhaiten sopivat ratkaisut. Kannustamme jäsenistöämme osallistumaan tähän työhön aktiivisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan palsta.....	3
Mikko Perkolle Suomen Kotiseutuliiton korkein tunnustus	5
Kotiseutukummin arvonimi Seija Lohikoskelle	6
Espoon keskuksen muutoksen vuosikymmen	7
Espoo juhlii! -viikkoa juhliittiin elokuun lopussa upeissa tunnelmissa	9
Barrås i mina minnen	10
Kaavoituskatsaus	12
Espoon perinneseuran kuulumisia	14
Koti Kaupunginkalliossa, osa 3	15
Espoon kaupungintalo 1971-2022	18
Läheinen kontakti - muuttuva Keski-Espoo	20
Pienet kukkivat kummut	21
Aurinkopaneelit ovat olleet vuoden katolla - Mitä siitä oppii?	23
Kompostointi ja biojätteen erilliskeräys	25
Espoonjokilaakson merkitys osana kaavoitustyötä	26
Kotiseuturetki Söderskogin kotimuseoon	28
Kannusillanmäen joulukuusi kaatui syysmyrskyssä	30
Tonttupolku	31
Luottamushenkilöt	32

Kansi: Historiallinen kuva Espoon hallinnollisesta keskukselta. Virastotalo 1 on purettu syyskuussa 2019. Eetu Sorvali, KAMU Espoo

25. vuosikerta	ISSN 1459-1073
Painopaikka	Pekan Pikapaino Oy, Träskändan puistotie 1, 02940 Espoo
Jakelu	Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y: n jäsenille
Toimituskunta	Johannes Hämeri, Johanna Issakainen, Ritva Koivukoski, Merja Mäkelä, Marja-Liisa Pahalahti, Jan-Olof Stengård, Eeva Vainio, Laura Wickström, taitto Seija Kotipalo
Päätoimittaja	Ann-Christin Lintula

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Hyvä lukija ja jäsen

Vuosi 2022 on kohta takanapäin. Oli-ko hyvä vuosi? Käsi sydämellä – ei ollut. Henkilökohtaisella tasolla varmaan on voinut ollakin mutta kun katsoo laajemmassa perspektiivissä niin kyllä meitä on kohdannut epä tietoisuus, ahdinko ja jopa pelko. Covid-19, eli Korona on jatkunut edelleen, nyt jo 2,5 vuotta ja terveysviranomaisten mukaan se on tullut jäädäkseen muodossa taikka toisessa. Suomi on jättänyt Nato-hakemuksensa ja se on viittä vaille ratifioimista ja kuten me kaikki tiedämme, syynä on Venäjän hyökkäys Ukraina.

Mitä sitten täällä meillä kotikylässämme?

Espoossa vietettiin kaupungiksi tule-
misen 50 vuotisjuhlaa oikeastaan koko vuosi. Juhlinta alkoi uutena vuotena ja esimerkiksi Espoon keskuksessa se päättyi valoteokseen nimeltä Rainbow-River taikamaahan. Yhdistys järjesti Espoo juhlii -viikolla tutustumisen Söderskogin kotimuseoon. Se sai hyvän vastaanoton ja paikalla oli arviolta noin 80 kävijää.

Kesänuoria jäsentemme avuksi Yhdistyksemme palkkasi kahdeksi viikoksi kaksi kesänuorta jäsentemme avuksi pienimuotoisiin pihatöihin. Nuoret leikkasivat nurmikkoa, oli maalaus töitä ja ikkunanpesua. Tämä oli nyt toinen kesä ja varmasti tulemme jatkamaan myös ensi vuonna. Ilmoittaudu ensi vuonna, jos vaan on jotain mihin tarvit-

set tai haluat apua. Ainoastaan tällä tavalla voimme työllistää kesänuorta. Kesänuoret palkataan Espoon kaupungin kesäseteliehdoin ja tämän takia heidän tulee olla korkeintaan 18-vuotiaita.

Kaupungintalo ja joulukuusi

Pitkään keskustelun alla ollut kaupungintalon kohtalo sinetöitiin syksyllä purkamisella. Työt aloitettiin elokuussa ja lokakuussa rakennus oli jo maan tasalla. Katsauksessaan Espoon keskuksen projektijohtaja Mikko Kivinen kertoo Espoolaistentalosta. Sen arvioitu valmistumisaika on 2029.

Kannusillanmäellä seissyt komea kuusi, joka aina ilahdutti meitä jouluvaloillaan, kaatui syysmyrskyssä 17.10. Kuusi oli yli 100-vuotias ja siinä oli valot varmaan jo 1960-luvulla. Tarkkaa ikää ei voitu enää vuosirenkaista laskea, koska runko oli sen verran laho.

Yhdistyksemme täyttää 60 vuotta!

Ensi vuonna tulee kuluneeksi 60 vuotta siitä, kun yhdistyksemme perustettiin. Perustamisajankohta on marraskuu. Hallitus on suunnitellut tapahtumaa tai jopa useampia, mutta ihan mitä se tulee olemaan, on vielä auki.

Tonttupolku järjestetään perinteisesti myös tänä vuonna sunnuntaina 11.12. klo 17.00 alkaen. Espoon Lucia Lene Murtomäki Lucianeitoineen esiintyy

Honkakuja 1:ssä. Espoon Lucian traditiosta vastaa Esbobygdens Ungdomsförbund ja tänä vuonna Lucia keräys menee Hyvä Arki ry:lle. Tapahtuman aikana kerätyt rahat maksetaan suoraan keräykseen. Tapaamisiin siis tonttupolulla!

Bästa läsare och medlem!

Detta år har innehållit både sorg och glädje. På det personliga planet hinner det hända också en hel del under ett år. Ibland upplever vi glädjande saker och ibland oroar vi oss inför något. Som mörka moln har vi naturligtvis upplevt pandemin och kriget i Ukraina. Hoppas nästa år kunde se ljusare ut!

Här i vår hemby har vi kunnat fira Esbo stads 50 årsjubileum. Staden har under året ordnat olika evenemang och i slutet av augusti hade vi en hel festvecka. Vår förening ordnade besök i Söderskogs hemmuseum och det uppskattades, värdet var vackert och vi hade cirka 80 besökare. Till vår allas stora besvikelse föll granen på Kannbrobacken som i årtionden har spridit ljus under årets mörkaste tid. Granen visade sig redan vara murken så det var bara en tidsfråga när den hade fallit på någon bil eller ännu värre, människor. Musikinstitutet Avonia saknar också sin gran. Jag kommer ihåg från kanske 90-talet när det ordnades fackeltåg längs Kyrkträskvägen upp till Kannbrobacken för att tända ljusen i granen. Och sen till stadshuset – en del av oss fällde en tår och andra gläds över att stadshuset äntligen är rivet. Där stod det ganska precis 51 år! Under alla år verkar det som om det alltid fanns sådana som tyckte illa om huset och jag menar förstås utseendet. Jag vet inte heller hur mycket stadsborna hade ärende i huset.

Toivotan sinulle ja läheisillesi Rauhallista Joulunaikaa ja Hyvää Uutta Vuotta!

Ann-Christin Lintula
puheenjohtaja

Själv var jag endast då det var dags att rösta och då gick man in genom en liten dörr från södra sidan i första våningen och kom inte längre. Personligen tyckte jag att man hade kunnat ha paradgången från södra sidan och då hade huset sett mera inbjudande ut från stationshållet. Men det är onödigt att fundera mera på det. Det kommer nya hus så småningom.

Föreningen hade anställt två ungdomar som medlemmarna kunde boka för mindre jobb närmast utomhus såsom gräsklippning, rensning av rabatter mm. Ifall du gärna vill ha en sommarjobbare en förmiddag eller eftermiddag nästa sommar, så kom ihåg att meddela oss.

Nästa år har det gått 60 år sen föreningen grundades. Styrelsen planerar något trevligt evenemang där vi alla kan vara med och fira, men vi återkommer till detaljer och tidpunkt nästa vår. Tomtestigen ordnas för sextonde gången söndag 11.12 kl. 17.00. Esbo-Lucian Lene Murtomäki med tärnor sjunger för oss vid adressen Furugränden 1. Jag hoppas vi igen kan ses på tomtestigen som så många år tidigare!

Jag önskar Dig en Fridfull Julhelg och allt gott på det nya året 2023!

Ann-Christin Lintula
ordförande

MIKKO PERKOLLE SUOMEN KOTISEUTULIITON KORKEIN TUNNUSTUS

Suomen Kotiseutuliiton ansiomitali myönnettiin 10.9.2022 Rovaniemellä valtakunnallisten kotiseutupäivien juhlagaalassa Mikko Perkolle.

Mikko Perko on toiminut vapaaehtoistyön parissa jo yli 50 vuotta ja jatkaa aktiivisena edelleen. Tällä hetkellä hän on Olari-Seura ry:n varapuheenjohtaja. Mikko on vetänyt 10 vuoden ajan Olarissa järjestettävää suosittua kyläjuhlaa, Olari-Tempausta. Hän on mukana useissa projekteissa, mm. Olarin terveystuontopolun suunnittelussa, käytännön työssä, talkoissa ja siellä missä käsiä tarvitaan.

Espoon kaupunginosayhdistysten liiton EKYL ry:n puheenjohtajana Mikko Perko on toiminut vuodesta 2011 lähtien. Liittoon kuuluu 51 espoolaista asukas- ja kaupunginosayhdistystä, ja se on Suomen Kotiseutuliiton aluejärjestö. Puheenjohtajana Perko tehnyt erittäin hyvää yhteistyötä kaupungin johdon ja toimihenkilöiden kanssa. Mikko Perko oli mukana myös Espoon kaupungin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia edistävässä asukasfoorumitoiminnassa ja hän toimi foorumityöryhmän puheenjohtajana vuoteen 2021 asti, jolloin kaupungin osallisuustoiminta organisoitiin uudelleen ja asukasfoorumityöryhmä lakkautettiin.

Kotiseutuliiton valtuuston jäsenenä Mikko Perko on toiminut EKYLin edustaja-

na vuosina 2011–2021. Hän on ollut jäsenenä ja puheenjohtajana hallituksen vaalivaliokunnassa useina vuosina ja toimi tänä vuonna valtuuston vaalivaliokunnan puheenjohtajana.

Mikko Perko oli merkittävästi vaikuttamassa siihen, että Valtakunnalliset kotiseutupäivät järjestettiin Espoossa vuonna 2015. Hän oli tuolloin kotiseutupäivien järjestelytoimikunnan jäsen. EKYL vastasi Kotiseutumarkkinoiden toteutuksesta ja kannusti jäsenyhdistyksiään toimimaan aktiivisesti Kotiseutupäivien järjestelyissä ja ohjelmassa.

Kuva: Henna Mitrunen

KOTISEUTUKUMMIN ARVONIMI SEIJA LOHIKOSKELLE

Yllätykseksi tulini valituksi Espoon kotiseutukummiksi nro 9. Jos pitää mieltä kuinka päätty kotiseutukummiksi, niin onhan sitä pitänyt tehdä jotain kotiseutuun liittyvää. Olen ollut aina kiinnostunut historiasta ja kotiseudun historian tutkimuksesta. Ehkä se oli syy tälle nimitykselle.

Olen asunut 55 vuotta Nupurissa omakotitalossa Nuuksion kansallispuiston läheisyydessä. Tunnen olevani melkein "paljasjalkainen Espoolainen, vaikka olen Hämeestä Ruovedeltä kotoisin. Olen ollut vähän sellainen yhdistysihminen eli monessa mukana. Olen

Nuukio-seuran hallituksessa ja tehnyt Nuukio-lehteä 30 vuotta. Myös Ämmäsuoliikkeessa yli 30 vuotta, on vastustettu alueen laajentumista ja pyritty vähentämään lähiasukkaille koituvia haittoja, hajuja, räjäytyksiä jne. Jäsenenä Esbo Hembygdsförening ja Nytt och Nöje i Noux sekä Vanha-Espoon Asukasfoorumissa. Olen myös harrastanut vuosia sukututkimusta, joka on todella antoisaa ja mielenkiintoista. Eiköhän tämä omakehu jo riittää. Pihalla puuhastelu on terapiaa, ympärillä pähkinäpuita, peuroja ja punkkeja.

Muutama kirjanenkin on tullut tehdyksi.

EKYL:n puheenjohtaja Mikko Perkkö luovuttaa kunniakirjan ja apostolinlusikan Seija Lohikoskelle. Oikealla EKYL:n varapuheenjohtaja ja kotiseutukummi Ann-Christin Lintula.

si. Luin 1990 luvulla artikkelin Vårt Esbo-lehdestä, että Espoossa mm. Nupurissa ja Snettansissa on ollut kapearaiteinen hevostautatie ja ryssän hakkuuta 1916. Kukaan täällä ei tiennyt niistä, tutkin asiaa kymmenkunta vuotta, löytyi pieniä tiedonhippuja sieltä ja täältä arkistoitua, nauhoilta ja muistitietokin sitten löytyi. Kun materiaalia oli kertynyt tarpeeksi paljon, kokosin siitä juttua ja vuonna 1996 Nuukio-seura julkaisi kirjani "Kapearaiteinen hevostautatie ja ryssän hakkuut Espoossa 1915 -1917". Myöhemmin Espoon perinneselä teki siitä lisäpainoksen. Painos on loppunut, mutta heidän nettisivuiltaan se löytyy ja

myös kirjastosta. Sivutuotteena tuli pari pikkukirjasta: "Nuuksion kyläpelimannit, Emil ja Martin Hellström" ja "Helge Fagerholmin kirjoituksia". Perinneselän sivuilta nekin löytyvät.

Teksti: Seija Lohikoski

Kuva: Sanna Viitanen.

Kaupunginosien Espoo - EKYL 40 vuotta tapahtumassa 17.8.2022 julkistettiin juhallisesti vuoden 2022 Kotiseutukummi. Järjestyksessä 9. Kotiseutukummin arvonimi myönnettiin Seija Lohikoskelle espoolaisen kotiseututyön pitkäaikaisesta ja merkittävästä edistämisestä.

ESPOON KESKUKSEN MUUTOKSEN VUOSIKYMMEN

Espoolaistentalon ja ympäristön arkkitehtikilpailu on käynnistynyt entisen virastokeskuksen alueelle. Ilmoittautumismenettelyn kautta kilpailuun haki 20 eri arkkitehtitoimistoa ja yhteenliittymää. Näistä valikoitui arvioinnin neljä yhteenliittymää, jotka laativat ehdotuksen entisen virastokeskuksen alueelle. Näistä kolme Arkkitehtitoimisto ALA Oy - Playa Arkkitehdit Oy, OPEAA Office for Peripheral Architecture Oy, Versitas Arkkitehdit Oy ovat suomalaisia ja Cobe A/S- Lunden Architecture Oy edustaa tanskalaista arkkitehtisuunnittelua. Kilpailu päättyi helmikuussa, ja ehdotukset tulevat pian sen jälkeen nähtäville. Kilpailuratkaisu tulee keväällä 2023 ja jatkosuunnittelua tehdään asemakaavoituksen ja hankesuunnitelman laatimisen rinnalla. Alustavasti on arvioitu Espoolaistentalon olevan muuttovalmis

vuonna 2029.

Espoolaistentalo yhdistää asukkaiden, päättäjien sekä Espoon työntekijöiden tiloja. Tavoitteena on lähentää eri tahoja, parantaa palvelujen saavutettavuutta, lisätä toimintamahdollisuuksia ja toisaalta tuoda säästöjä kaupungin vuokra-menoihin. Tavoitteena on lisäksi saada suunnitelma korttelikonaisuudelle, johon liittyy myös merkittävästi uutta asumista. Tavoite on saada alueelle keskustamaista laadukasta ympäristöä ja toimintaa, joka näkyy myös iltaisin ja antaa turvallisuuden tunnetta liikkujalle. Yhteys asemalta Espoonjokilaaksoon ja kirkolle halutaan selkeämmäksi. Valtuustotalo säilyy nykyisellään ainakin Espoolaistentalon toteutumiseen saakka.

Espoon kaupunkirata on edennyt esirakentamisvaiheeseen. Uusi ratapari jatkaa Leppävaaraan ulottuvaa kaupunki-

rataa rataparilla, joka sijoittuu nykyisten raiteiden eteläpuolelle. Espoon keskuksesta ja Tuomarilassa junien lähiliikenne tulee keskittymään eteläiselle raideparille. Espoon keskuksessa bussiterminaalit uudistetaan, jolloin vaihdot junien ja bussien välillä toteutetaan sujuvaksi ja suojaisiksi. Saavutettavuutta kävelen ja polkupyörillä tullaan parantamaan. Kaupunkiradan arvioidaan valmistuvan vuoden 2028 tienoilla.

Bussiterminaalien ja Espoontorin laajentamisen mahdollistava asemakaavaehdotus on ollut pitkään valmistelussa. Laajennussuunnitelma mahdollistaa uusia liiketiloja, asumista ja päivittäistavarakauppaa. Espoon keskuksen kaupalliset palvelut keskittyvät tulevaisuudessa Siltakadun ympärille. Espoon keskuksen linja-autoliikenne ohjataan Siltakadulta pääosin bussiliikenneterminaalien Espoontorin ja radan väliselle alueelle. Kaukana tulevaisuudessa toteutettavaksi suunniteltuun pikaraitioverkostoon varaudutaan tilavarauksilla.

Suviniityn tulevaa asuinrakentamista (kuva: T2H/ arkkitehtitoimisto Cederqvist & Jäntti Oy)

Asuinrakentaminen jatkuu mm. Suviniityssä ja Suvelassa. Bembölessä avautui ensin Lidl ja myöhemmin Mikkelässä avaa K-market. Molemmat helpottavat päivittäisostosten tekemistä lähialueilla. Espoon keskuksen muutos tulee olemaan merkittävä tämän vuosikymmenen aikana. Sekä aseman etelä- että pohjoispuolisilla alueilla rakentamisen on arvoitu alkavan lähivuosien kuluessa. Erilaiset kriisit ja talouden muutokset saattavat aiheuttaa yllätyksiä rakentamisen aikatauluihin, mutta katse on kauempana ja kehitystyötä tehdään pitkäjänteisesti eteenpäin katsoen. Espoon keskus ympäristöineen on väijäämättä muuttumassa entistä elävämmäksi, omaleimaiseksi ja viihtyisäksi kaupunkikeskukseksi.

Mikko Kivinen,
Espoon keskuksen projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala/
Espoon kaupunki
21.11.2022

ESPOO JUHLII! -VIIKKOA VIETETTIIN ELOKUUN LOPUSSA UPEISSA TUNNELMISSA

Kun Espoo 50 vuotta kaupunkina –teemavuotta alettiin suunnitella, heti alkuvaiheessa tuli ajatus Espoo-päivän laajentamisesta koko viikon kestäväksi juhlaiksi, johon teemavuosi jo elokuun lopulla ”huipentuisi”. Espoo-päivän tyyppisesti olisi mahdollista toteuttaa myös kokonainen Espoo-teemainen viikko, olihan koko teemavuoden pohjana Espoo-päivän osallistava toimintamalli. Espoo juhlii! -viikon viestintää alettiin tehdä aktiivisesti huhti-toukokuussa, kun Espoo 50 - teemavuosi oli saatu jo hyvin alkuun. Aluksi viestinnässä keskityttiin espoolaisten toimijoiden osallistamiseen, sillä ilman heitä kokonaisen tapahtumaviikon toteuttaminen olisi mahdotonta.

Onneksi suhtautuminen oli alusta alkaen positiivista: ”viikon mittainen Espoo-päivä” toi tekijöiden ulottuville enemmän vaihtoehtoja tietenkin tapahtumien aikatauluttamiseen, mutta myös kaupallisten tapahtumien toteuttamiseen. Itse Espoo-päivä säilyy edelleen maksuttomien ja ei-kaupallisten tapahtumien päivänä, mutta Espoo juhlii! -viikon aikana myös maksullisten sisältöjen mukaan ottaminen oli mahdollista.

Elokuussa viestintää ja markkinointia alettiin kohdentaa myös suurelle yleisölle ja siinä onnistuttiinkin osallistujamäärien perusteella mainiosti. Koko viikon aikana järjestettiin yli 300 tapahtumaa ja niihin osallistui yli 140 000 kävijää. Suuri osallistujamäärä on osittain juuri arkiviikolle ulottuvan tapahtuma-

kokonaisuuden ansiota: myös koulut ja varhaiskasvatustilat pystyivät näin osallistumaan helpommin viikon juhlintaan.

Koko viikon aikana sisältöjä oli järjestäessä noin 330 toimijaa, joiden riveissä noin 1100 espoolaista oli mukana tekeässä kaikkien yhteistä viikkoa. Oli erittäin hienoa huomata, että näin moni oli innostunut olemaan mukana toteuttamassa upeaa kokonaisuutta!

Viikon aikana mukana oli tekijöitä laidasta laitaan, isoja ja pieniä toimijoita, eri ikäluokista ja eri taustoista tulevia ihmisiä. Näin myös viikon sisällöistä tuli hyvin monipuolisia ja varmasti jokaiselle espoolaiselle oli tarjolla jotain kiinnostavaa.

Esimerkiksi sisältöjen laajuudesta voisi nostaa vaikkapa kaikkien aikojen nuorimman espoolaisen tapahtumajärjestäjän, 4-vuotiaan Helvin kahvilateltan Maailman-Matilla; ammattimaisesti toteutetun musiikkitapahtuma Tapiola Festivaliin Tapiolan urheilupuistossa; persoonalliset kaupunginosatapahtumat ainakin Nuuksiossa, Karakalliossa ja Tuomarilassa; osallistavan yhteisötaide- ja lähiympäristötyöpajan Matinkylän ui-

marannalla; Espoota eri näkökulmista esitellet kävelykierrokset useassa paikassa ympäri kaupunkia. Lisäksi viitteenä iltana eri sijainneissa järjestetty Juh-

lakarnevaali tarjosi paikallistoimijoille alustan tuoda mukaan omia sisältöjään ja tulla mukaan toteuttamaan Espoo juhlii! -viikkoa osana sitä varten suunniteltua kokonaisuutta.

Espoo juhlii! -viikko toi varmasti Espoo 50 vuotta kaupunkina –teemavuoden monien tietoon ja sitä kautta saatiin tärkeitä oppeja ja kokemuksia Espoo-päivän kehittämistä varten. Ja mikä tärkeintä useat espoolaiset pääsivät jälleen nauttimaan tapahtumista ja niiden järjestämisestä!

Jussi Hietala
Kulttuurituottaja /
Kaupunkitapahtumat Espoo

BARRÅS I MINA MINNEN

Om du står vid Gillesstråket 3 med ryggen mot Entresse, ser du till höger en grusväg som leder uppåt. Går du ända upp är det som om du skulle träda in i en annan tidsepok: du ser en trävilla omgiven av gräs och skogsdungar mitt i betongmiljön.

Barrås är en tvåvåningsvilla på 320 kvadratmeter från 1900-talets början. Den var mitt barndomshem från späda ålder till 1967 när jag var tio år. Vi bodde inte i hela villan, bara i en lägenhet på tre rum och kök i nedre våningen. Villan användes som tjänstebostäder för dem som jobbade på Esbo sjukhus, trähuskomplexet nedanför backen. I rummen i husets övre våning bodde det sjuksköterskor som inte hade familj. De var alla arbetskamrater till min mamma, och

Elis i potatislandet

Kuva: Peter Vihra

det var därför ett ganska sammanhållet grannskap.

I hyreskontraktet ingick att den som hyrde lägenheten där vi bodde också fungerade som husets gårdskar. Det var min pappa Elis ansvar. Han hade hand om pannrummet och beställde olja när det behövdes. Jag gick ofta med honom till pannrummet och tittade på hur det brann i oljebrännaren. Elis beställde också tömning av sopkärlet och slaskbrunnen.

Till gårdskarlsansvaret hörde också att se till vattentillförseln. Vattnet till Barrås kom från en brunn på gården till en stuga, där det bodde en äldre dam vid namn Lindqvist. Någon gång strejkade pumpen i brunnen, då klättrade Elis ner i brunnen och bytte ventil till pumpen. Jag fick klättra med, och den gamla ven-

tilen fick jag ta hand om. Vissa torra somrar sinade brunnen, då fick man beställa påfyllning. En lastbil med vattencistern på flaket kom och fyllde på brunnen. Sedan räckte vattnet ett tag igen.

På gården fanns en trädgård med bärbuskar, äppelträd och potatisland. Elis satte potatis på våra och odlade dahlior och ringblommor i blomrabatterna längs husväggen och nedanför vår trappa. Nu är allt det borta, det enda som växer på gården är gräs. Borta är också garaget och förrådsbyggnaden, som stod bakom det ställe där det nu står ett litet och fallfärdigt kyffe till uthus.

Det var en bra miljö att växa upp i: gården övergick steglöst i den omgivande skogen, som verkade oändligt stor. Större var den ändå inte än att jag alltid kunde höra när mamma ropade att maten

var klar.

I dag framstår Barrås som ett lite udda inslag i en miljö som helt har ändrat karaktär. Ingen bor i huset, och det finns egentligen ingen bilväg till tomten, an-

nat än via en gång- och cykelväg där körning till tomten lär vara tillåten.

Björn Eklund

Emmy rensar fisk

KAAVOITUSKATSAUS

Espeen yleiskaavoitus

Nihkeästi edennyt Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava (POKE), jonka valtuusto hyväksyi 15.11.2021, 'jumiutui' Helsingin hallinto-oikeuteen ilm. ELY-keskuksen valituksen vuoksi.

Samalla on myös havaittu, että muualakin kuin POKE:n alueella on vanhentuneita ja pirstaleisia osayleiskaavoja. Yleiskaavan tarkoitus on kuitenkin antaa koko kaupungille kehityssuunta tulevaisuuteen ja ohjata sen mukaisesti asemakaavoitusta.

Kaupunginhallitus antoi 20.6.2022 kaupunkisuunnittelukeskukselle kehoituksen alueellisten yleiskaavojen ajantasaisuuden tarkistamiseen ja samalla valmistelemaan tavoitteet uudelle kokonaisyleiskaavalle. Työssä hyödynnetään myös uudempiä voimassaolevia osayleiskaavoja, muutenhan työmäärä olisi suorastaan 'mahdoton'. Aikatauluksi on määritelty 2022-2027. Tavoitteet (jopa vuoteen 2060 asti) pitäisi olla valmiit 2023, yleiskaavaaluonnos käsitellä 2023-2024 ja yleiskaavaehdotus 2025-

2026. Hyväksyminen tapahtuisi suunnitelman mukaan 2027.

'Espoon yleiskaava 2060':n puitteissa on jo marraskuussa järjestetty avoimia asukastilaisuuksia ja -kyselyjä. Ei ole kovin helppo eläytyä tilanteeseen 40 vuoden päähän. Ainoa varma asia on, että se ympäristö, mikä hävitetään nykyisin oletetun jatkuvan kasvun ja keskittämisen takia, on hävitetty myös vuonna 2060. Mutta se mikä nyt säästetään, antaa seuraavien sukupolvienkin päättää Espoon tulevaisuudesta.

Tämänhetkinen tilanne on siis se, että nyt alueellamme voimassa olevat yleiskaavat ovat Espoon pohjoisosien yleiskaava I (1997) ja II (2001). Tämä on tietenkin pysäyttänyt myös ne asemakaava-muutokset, jotka on tehty tekeillä olleen (POKE:n) mukaan.

Vireilläolevia asemakaavoja

Kirkkoväärtinginpuisto – asemakaavamuutos

Alue käsittää tuomiokirkon hautausmaan ja Espoontien välisen alueen itäosan. Sinne on tarkoitus sijoittaa hautausmaan huoltotoimintoja. Kaavamuutos oli nähtävillä lokakuussa 2022 ja luultavasti etenee hyväksyttäväksi keväällä 2023. Nyt asemakaavamuutos on voimassaolevan (= vanhan) yleiskaavan mukainen. Edellinen versio oli tehty uuden vahvistamattoman yleiskaavan mukaan, eikä siksi voinut edetä.

Espoontori - asemakaavamuutos

Muutoksella halutaan mahdollistaa Espoontorin kauppakeskuksen laajentamisen. Tavoitteena on saada kaavaehdotus nähtäville syksyllä 2022.

Virastokeskus, rantaradanlaita ja Espoonkeskus 1B - asemakaavamuutoksia

Rantaradanlaitaan suunnitellaan pysäköintihallia ja Espoonkeskus1B:ssä korvataan vanhat asuinrakennukset ja samalla lisätään tehokkuutta. Kaikki liittyvät Espoon keskuksen kehittämiseen ja niiden suunnittelua edistetään yhdessä. Aikataulusta ei ole tietoa.

Kaupunginkallionrinne – asemakaavamuutos

Asemakaavamuutos on uudestaan tullut esille. Luonnos oli nähtävillä jo 2014. Suunnitelmien mukaan lämpökeskuksen mäelle tulisi mittavaa kerrostalorakentamista. Kaupungin tilanekatsauksen mukaan kaavaehdotusta valmistellaan 2022-23.

Söderskogin aukion ja Bosmalmin asemakaavat

Kaavat määrittelevät Espoonväylän pohjoispään linjauksen ja sisältää mm. Söderskogin peltoaukeaman. Bosmalmin asemakaavaehdotus on tarkoitus saada nähtäville 2023 aikana.

Kaupungin sivuilta löytyy kaavoitusasioista paljon tietoa. Alkuun pääsee espoo.fi/kaavoitus. Hakumahdollisuus on monessa eri vaiheessa. Hakusanana toimii kaavan nimi tai numero. Kunkin kaavan yhteydessä on myös kaupunkisuunnittelun yhteyshenkilötiedot. Heihin voi ottaa yhteyttä, jos on kysyttävää tai ehdotuksia. Kaavatietojen lisäksi pääsee myös asiaa käsitelleisiin päätöksiin.

Eeva Vainio

ESPOON PERINNESEURAN KUULUMISIA

Lelutarinoita Espoosta

Espoon perinneseuja julkisti marras-kuussa uusimman kirjansa Lelutarinoita Espoosta. Tarja Rae on koonnut kirjaan espoolaisten tarinoita ja muistoja omista leluistaan.

Vanhimmat tarinat ajoittuvat 1920-luvulle ja tuoreimmat vuosisadan vaihteeseen. Leena Yrjölä on luonut kirjan ulkoasun sovitetuna eri aikakausien henkeen. Kirjassa voi törmätä tuttuihin aarteisiin, jotka nostavat tunteikkaita muistoja esiin.

Kirja on myynnissä mm. perinneseuran verkkokaupassa, Tapiolan Akateemisessa Kirjakaupassa ja Auroran kappelissa ja sen hinta on 15 euroa.

Espoo 50 vuotta kaupunkina

Espoon kaupungin juhlavuosi 50 vuotta kaupunkina on tulossa päätökseen. Espoon perinneseuja tuotti yhteistyös-

Historiapolku Espoon Juhlakarnevaaleilla.

sä kaupunginosa- ja asukasyhdistysten kanssa kokoelman muistoja elämästä eri puolilla kaupunkia ja kuvauksia Espoon kehittymisestä suureksi kaupungiksi. Saimme yli 40 kirjoitusta espoolaisesta elämänmenosta muutaman vuosikymmenen takaa.

Perinneseuja tuotti laajan artikkelisarjan Espoon koulutuksen kehityksestä viime vuosikymmenten aikana. Kokonaisuus muodostuu yli 50 artikkelista, jotka on ryhmitelty vuosikymmenittäin 1970-luvulta 2020-luvulle.

Perinneseuja otti vastaan Kaupunkitapahtumat Espoon haasteen laatia 10 historiataulua historiapolulle, jotka olivat esillä Espoo juhlii! -viikon Juhlakarnevaa-

leilla viidessä tapahtumassa eri puolilla Espoosta. Historiapolun sisältö tallennettiin laajennettuna perinneseuran juhluvuoden teemasivuille. Lue lisää sivustolta espoonperinneseuja.net/espoo1972.

Yrittävä Espoo

Vuoden 2023 teemaksi perinneseuja on valinnut espoolaiset yritykset vuosien varrella otsikolla Yrittävä Espoo. Tulemme jälleen kutsumaan espoolaiset kaupunginosa- ja asukasyhdistykset ja muut toimijat yhteistyöhön tallentamaan ja esittelemään Espoon lähihistoriaa.

Teksti: Esko Uotila

Kirjan kansi, kuva: Esko Uotila

Historiapolku, kuva: Martti Hellström.

KOTI KAUPUNGINKALLIOSSA, OSA 3

Kaupunginkallion vehreys ja viihtyisyys on houkutelut alueelle luonnonläheisyyttä ja kauneutta arvostavia asukkaita. Tällä kertaa tapaamme Koti Kaupunginkallio -sarjassamme sisustusarkkitehti Pekka Kouhian, joka 10 vuotta sitten valitsi Kaupunginkallion unelmatalonsa rakennuspaikaksi.

Arkkitehdin ammatti oli Tampereelta kotoisin olevan Pekan lapsuuden haave. Piirtäminen, rakentaminen ja rakennukset kiinnostivat Pekkaa. Lukioaikana Pekka sai lähituntumaa kiinteistöihin talonmiehen töissä. Pekka ahkeroi myös iltaisin ja viikonloppuisin Tampereen Teatterissa näyttämömieh-puuseppänä. Teatterista olisi voinut aueta mielenkiintoinen ura, mutta yllätyksekseen Pekka pääsi opiskelemaan jo ensimmäisellä yri-

tyksellä Taideteolliseen korkeakouluun Helsinkiin.

Pekka valitsi sisustusarkkitehdin ja huonekalusuunnittelijan opintolinjan ja pääsi jo toisena opiskeluvuonna mukaan kiehtoviin Design Forumin näyttelyprojekteihin. Muutaman vuoden kuluessa Pekka perusti oman yrityksen, jonka asiakkaina on erityisesti monia julkisia yhteisöjä ja näin perinteinen sisustusarkkitehdin työnkuva laajeni yli ammattirajojen.

Näyttelyarkkitehtuuri ja näyttelyihin liittyvä sisältösuunnittelu, graafinen suunnittelu sekä tapahtumien ja messujen suunnittelu muodostaa tänään suuren osan toimeksiannoista. Esimerkkeinä tällaisista hankkeista ovat muun muassa Suomen Akatemian tutkimushanke-

esittelyt, Ulkoministeriön Suomea esittelevät maakuvanäyttelyt edustustojen käyttöön, Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajakauden visuaalinen ilme sovelluksineen, Eduskunnan 100-vuotisnäyttely sekä korkean tason kokousten ilmesuunnittelut. Kaikille näille toimeksiannoille on yhteistä visuaalisuus. Visuaalinen ilme, kuvakerronta ja typografia kertovat tarinan ja tarjoavat tietoa ymmärrettävästi ja kiinnostavasti.

Joskus toimeksiannot tulevat hyvin lyhyellä varoitusajalla. Putinin ja Trumpin vierailu Helsingissä vuonna 2018 varmistui vain kaksi viikkoa ennen tapahtumaa. Lehdistökeskukseksi yli tuhannelle toimittajalle valikoitui Finlandia-talo, jonka lähetysten kautta kokouksesta kiinnostunut maailma sai seurata kokousta. Heinäkuun lomista huolimatta Finlandia-taloon saatiin ajallaan tapahtuman jättibanderollit, tienvarsiliputukset, tilapasteet ja lukuisat muut kokoustarvikkeet, kuten ilmeen mukaiset kynät, lehtiöt ja kaulanauhat.

Pekka luo tiloja ihmisiä varten niin, että valaistuksen, sävyjen, erilaisten materiaalien ja kalusteiden yhdistelmällä toteutetaan tilan käyttötarkoitus. Tilojen pitää olla muunneltavissa ja suunnittelussa huomioidaan myös modernin tekniikan vaatimukset. Pekan suunnittelemissa sisustuksissa näkyy paitsi yksityiskodeissa myös ravintoloissa, toimistoissa ja hotelleissa.

Miten yksi mies ehtii tämän kaiken? Samanaikaisesti Pekan työpöydällä saattaa olla 30 eri projektia eri vaiheissa, jotkut pieniä, jotkut kuukausia mukana seuraavia. Isoja projekteja varten tarvitaan hyvät yhteistyökumppanit. Pekka kerää yhteen kutakin tapahtumaa varten luotettavan joukon eri alojen ammattilaisia. Pekka on hylännyt paperikalenterin ja siirtynyt kirjoittamaan itselleen tuntintarkkaa, koko ajan täydentyvää työlisteriä. Joskus yöunet jäävät vähiin, kun Pekka nousee jo viideltä aamulla jatkamaan töitä.

Yksi tämän kiireisen moniosaajan tär-

keimmistä projekteista on kuitenkin ollut oman kotitalon rakentaminen. Pekka oli kiertänyt useita alueita ja käynyt katsomassa erilaisia tontteja. Kaupunginkallio tuntui elävältä ja mielenkiintoiselta alueelta, jossa on vaihtelevasti eri vuosikymmenten rakennuskantaa. Kun Pekka näki Kiuastien tontin, teki hän kaupat jo seuraavana päivänä. ARRAK Arkkitehdit auttoivat Pekan suunnitelmien toteutumisessa. Rakennusaika oli jännittävää aikaa myös ohikulkeville ulkoilijoille ja naapureille. Oli mielenkiintoista seurata, miltä rinteeseen rakennettava moderni talo valmistuessaan näyttäisi rimaseineen, isoine ikkunoineen ja terrasseineen. Villa Kouhia valmistui vuonna 2012. Sen moniin yllätyksiin kuuluu viherhuoneen kautta taloon yhdistetty veistohirsistä tehty saunarakennus.

Villa Kouhia on ollut paitsi Pekan perheen ja koirien koti, myös Pekan työpaikka. Yläkerran työhuoneen ikkunoista näkyy kauas. Pitkien ja tarkkaan aikataulutettujen työpäivien vastapainoksi pääsee koiran kanssa muutamassa minuutissa metsään. Marjat ja sienet odottavat löytäjänsä ja metsästä saattaa marjojen lisäksi löytää myös uusia ideoita.

Kaupunginkallio-vuosien aikana lapset ovat kasvaneet ja muuttaneet jo pois kotoa. Pekan poika on valmistunut rakennusarkkitehdiksi ja nyt isän haaveena onkin yhteinen toimisto. Kotitoimiston lisäksi Pekka on vuokrannut kivijalkatoimiston Töölöstä ja jatkossa Pekka voikin valita viettääkö päivän Töölön vilkskeessä vai Kaupunginkallion rauhassa.

Teksti ja kuvat: Merja Mäkelä
Lisätietoja: desc.fi

ESPOON KAUPUNGINTALO 1971-2022

Espoon kaupungintalo sai seisoa paikallaan melko tarkkaan 50 vuotta. Syksyn aikana saimme seurata talon purkua ja tällä hetkellä viimeiset purkujätteet poistetaan ja maisemoidaan alue. Kun Espoossa näyttävästi juhliittiin uutta kaupunkia vuonna 1972 kaupungintalo oli valmiina. Alueen asukkaat kerääntyivät Lakelan mäelle ihailemaan ilotulitusta.

Espoon keskuksen suunnittelu käynnistettiin jo vuonna 1966 kansainvälisellä arkkitehtikilpailulla. Sen voitti puolalai-

nen arkkitehtiryhmä, jonka ehdotusta kehitettiin edelleen. Suunnittelijaksi valittiin arkkitehtitoimisto Castrén-Jauhiainen-Nuutila. Taloon rakennettiin osittain neljä kerrosta ja osittain viisi sekä kaksi terassikerrosta. Pohjoispuolelle rakennettiin vuonna 1979 valtuustotalo. Talossa työskenteli lähes 1000 henkilöä ja se tyhjennettiin vuonna 2008 vesivahinkojen ja huonon sisäilman takia. Henkilökunta sijoitettiin osittain Otaniemeen, Espoontorin liikekeskukseen ja virastotalo kolmoseen. Vuonna 2010

kaupungin valtuusto päätti talon purkamisesta peruskorjaamisen sijaan. Siitä alkoi pitkä prosessi ja valituskerre, päätöksiä ja taas valituksia. Kaupungintalon

paikalle suunnitellaan asuintaloja. Valokuvat: Kaupungintalo katsottuna Kerstin Lindroosin ikkunasta

Teksti: Ann-Christin Lintula
Kuvat: Ann-Christin Lintula ja Kerstin Lindroos

Esbo hembygdskommitté bjuder dig till "I väntan på jul" lördag 17.12 kl. 16.00 Lagstad hembygdsgård, Gamla Lagstadvägen 4.

Eftermiddagen inleds med glögg och pepparkakor samt besök av Esbo Lucia Lene Murtomäki med tärnor. Författaren Anne Bergman berättar om jultraditioner, musik av familjen Blomberg och Heidi Palmu leder ringlekar. Vi avslutar eftermiddagen med julgröt och lotteri.

Vi välkomnar till lördagseftermiddagen familjer med barn, mor- och farföräldrar med barnbarn och precis alla!
Anmälan till marina.calander@saunalahti.fi
eller 050 309 7373 senast 15.12.

Fullvuxen betalar 10 euro.

Esbo hembygdskommitté önskar dig en Fridfull Julhelg!

LÄHEINEN KONTAKTI - MUUTTUVA KESKI-ESPOO

Espoon kaupungintalon purkutyö on loppusuoralla ja Espoon keskustan maisema on muuttunut melkoisesti. Arvokkaan valtuustotalon terassilla työmaata katselee vuonna 1980 valmistunut Leena Turpeisen veistos Läheinen kontakti. Leena Turpeinen voitti espoolaisille kuvataiteilijoille 1970-luvulla järjestetyn kilpailun, mikä järjestettiin silloin uuden hallintorakennuksen juhlistamiseksi. Palkintolautakunta oli erityisesti pitänyt voittaneen teoksen ajatuksesta. Läheisen kontaktin tarkoituksena

oli kuvata Espoon ihmisläheistä ympäristösuunnittelua. Espoo kuvattiin äidin helmoissa leikkiväksi lapseksi. Nyt Läheinen kontakti on saamassa uutta katsottavaa. Kaupungintalon purkutyön myötä 'äidin' ja Espoo-lapsen maisemat avartuvat – ainakin vähäksi aikaa. Ympäristö muuttuu mutta Läheinen kontakti pysyy paikoillaan.

Teksti ja kuvat: Merja Mäkelä

Kuva: Virpi Talja Nerman, KAMU Espoo
Lähde: Espoonperinnesseura.net

"PIENET KUKKIVAT KUMMUT"

Sen niminen oli Ragnar Nyholmin vuonna 1940 tekemä kaunis ja surullinen laulu. Laulu syntyi, kun hän oli käynyt katsomassa Hietaniemen tuoreita sankarihautoja. Niissä lepää muun muassa 5 000 metrin olympiavoittaja Gunnar Höckert, joka usein oli juossut harjoituslenkkejä Keski-Espoon teillä. Kirjassaan "Upheaval" amerikkalainen historioitsija Jared Diamond antaa tunnistusta Suomelle monesta asiasta. Yksi on se, että meillä on oma "Arlington" melkein jokaisessa kirkonkylässä. Hän tarkoittaa meidän yli 600 sankarihautusmaata ympäri maata.

Keskityn tässä sankarihautausmaiden syntyyn valtakunnallisesti, en Espoon omiin sankarihautoihin. Tilanne talvisodan alkupäivinä oli kaoottinen, eikä eri komentoportaissa oikein tiedetty miten toimia. Puolustusvoimilla oli 1930-luvun alussa annettu ohjesääntö, jonka mukaan kaatuneet piti haudata rintaman taakse veljeshautoihin. Tätä varten ei kuitenkaan oltu tehty mitään valmisteluja, eikä ollut tarvittavaa organisaatiota. Silloin näyttämölle asteli kaksi pappia, jotka näyttivät tietä sankari-hautausmaiden synnyssä. Ensimmäinen oli Muolaan kirkkoherra Toivo Rapeli ja toinen Johannes Sillanpää, joka myöhemmin toimi lääninrovastina Kokkolassa.

Muolaan dramaattinen päivä

Halusin tietää, missä ja koska suoritettiin ensimmäiset sankarihautajaiset tulevan kaavan mukaan. Eli kuka oli ensimmäinen kotipitäjänsä multiin siunattu sankarivainaja. Käytyäni läpi hyllymetrin

verran mappoja tulini siihen tulokseen, että se oli Siiranmäellä talvisodan ensimmäisinä tunteina kaatunut Eino Virolainen Muolaan pitäjältä. Hänet haudattiin 2. joulukuuta 1939 Muolaan kirkon viereen kirkkoherra Toivo Rapelin toimesta. Mainittakoon tässä, että Helsingissä pidettiin ensimmäiset sankarihautajaiset vasta 13. joulukuuta, Lucian päivänä. Myöhemmin Rapeli kiersi ympäri maailmaa ja kirjoitti valtavasti kirjoja kuten "Näin taistelevan Israelin". Rapeli näki, että Israel kuten Suomikin oli valmis tekemään paljon, jotta omat kaatuneet saadaan kotiin.

Käskyjen ristitulesa

Kenraaliluutnantti Harald Öhquist toimi Länsi-Kannaksella taistelevan II Armeijakunnan komentajana. Armeijakunnan pastorina oli Johannes Sillanpää Kokkolasta. Divisioona-, rykmentti- ja pataljoonatasolla oli omia pastoreita. Sodan ensimmäisinä päivinä Sillanpää sai puhelua ympäri maata, joissa esitettiin toivomus saada kaatuneet haudattaviksi kotiseudulle. Itsenäisyyspäivänä Sillanpää oli luvannut, että näin tehdään. Tilanne oli lievästi sanottuna sekava. Puolustusvoimien korkein pappi, sotarovasti Johannes Björklund lähti siitä, että kaatuneet haudataan rintaman taakse, mutta jos lähetetään kotiin niin "henkinen väestönsuojelu" saa hoitaa käytännön järjestelyt. Tämä elin oli kyllä olemassa, mutta vain paperilla. Pienillä paikkakunnilla ei sellaisesta ollut tietoa. Rintaman läheisyydessä tilanne oli yhtä sekava. Pataljoonatasolla toimineilta pa-

peilta puuttuivat usein tarvittavat tunto-levylyettelot ja heillä ei muutenkaan ollut mahdollisuutta hoitaa ohjesäännön mukaisia hautajaisia. Talvisodan kahden ensimmäisen viikon aikana Kotijoukkojen esikunta ja Päämajan sotarovastintoimisto lähettivät keskenään ristiriitaisia käskyjä kaatuneiden hautaamisesta. Kannaksen armeijan komentaja kenraaliluutnantti Hugo Österman oli kuitenkin 5. joulukuuta käskenyt lähettää kaatuneet kotiseudulle ”jos tilanne sen sallii”. Kaiken lisäksi nämä esikunnat saattoivat peruuttaa annettuja käskyjä ja antaa uudet. Jopa niin, että molempien antamat käskyt olivat taas kerran ristiriidassa keskenään. Pastori Sillanpää sai joulukuun 8. päivä Päämajan komentotoimistolta käskyn haudata kaatuneet veljeshautoihin rintaman taakse. Hän marssi heti Öhquistin luo kertomaan miten oli aikunut toimia. Öhquistin vastaus oli ”Pastori jatkaa sitten sillä tiellä”. Öhquistillä oli alaisuudessaan 86 000 miestä ja nyt hän irrotti heti parikymmentä sotilasta Sillanpään käyttöön, jotta tämä pystyisi perustamaan armeijakunnalle kaatuneiden evakuoitikeskuksen. Ennen sotia kirjaimet K.E.K. eivät esiintyneet Puolustusvoimien papereissa, mutta nyt Sillanpään kirjaimista tulivat merkittävä elin. Sillanpään K.E.K:in päälliköksi tuli Alatornion kirkkoherra Olli Marttinen. Sillanpään K.E.K. sai toimia mallina, kun armeijan muissa joukko-osastoissa perustettiin samannimisiä elimiä. Voidaan sanoa, että kotiseudun sankarihautausmaat saivat siunauksena joulukuun 16. päivä, kun Päämajan sotarovastintoimisto siunasi pastori Sillanpään suunnitelmat, vaikka Kotijoukkojen rovasti Hannes Anttila vielä vähän aikaa oli

eri linjoilla.

Olisi toki ollut valmis malli vuodelta 1918, jolloin valkoisen puolen kaatuneet oli haudattu kotiseudun kirkon viereen. Onneksi papisto osoitti hyvää pelisilmää, eikä puhunut mitään vuoden 1918 tapahtumista. Toivo Rapeli on todennut, että rintamalta palanneet papit olivat usein aloitteentekijöinä, kun vuonna 1918 teloitettut punaiset siirrettiin siunattuun maahan.

Hannes Anttilan ohjekirjasta sankarihautausmaista alettiin jakaa joulukuun 9. päivä. Siinä oli kunnianhimoisia suunnitelmia sankarivainajien siunaustilaisuuksista, joita niissä oloissa ei voitu toteuttaa. Mutta kaksi kohtaa sai pysyvän sijan kansakunnan muistissa. Anttila halusi, että kalmiston kaunein paikka saa toimia kaatuneiden leposijana ja hän toivoi, että hautajaisissa lauletaan jokin kaunis laulu. Esimerkkinä hän mainitsi ”Oi kallis Suomenmaa”.

Yli kuusikymmentä vuotta aikaisemmin Suomen Kaarti oli taistellut Balkanin vuorilla. Kun Kaarti palasi Suomeen, he toivat mukanaan kreikkalaisen orpopojan nimeltään Aleksei Apostol. Hänestä tuli myöhemmin puolustusvoimien ylikapellimestari ja hän löysi vanhan perinnemarssin, jonka hän sovitti uuteen muotoon ja Heikki Klemetti kirjoitti siihen kauniit sanat. Laulu ”Oi kallis Suomenmaa” oli syntynyt!

Paljon käytännön järjestelyjä, arkkujen hankkiminen ja hautausmaiden sijoittaminen oli vielä edessä mutta voidaan sanoa, että kun talvisota oli kestänyt kolme viikkoa niin jokaiseen kirkonkylään oli tulossa oma ”Arlington”.

Sune Sahlstedt

AURINKOPANEELIT OVAT OLLEET VUODEN KATOLLA - MITÄ SIITÄ OPPII?

Perheemme hankki aurinkopaneelit elokuun alussa 2021. Kyseessä on isohko omakotitalo Espoossa, jonka sähkön vuosikulutus on 20 000 kWh:n luokkaa. Aurinkopaneelien teho on 5,92 kWp. Nyt katsaus siihen, mitä ensimmäinen runsas vuosi toi tullessaan. Tarkastelussa on syyskuun 2021 ja elokuun 2022 välinen aika.

Aurinkopaneelien asennus hoitui muutaman viikon päästä tilauksesta. Kokonaiskustannus oli 6899 euroa. Kun huomioi kotitalousvähennyksen, niin maksettavaksi jää 5479 euroa. Hyöty ja kustannuslaskelmat lasken jatkossa tämän mukaan. Näin jälkikäteen katsottuna hankimme paneelit sattumalta hyvään aikaan. Sähkön hinta oli matalalla ja sota ei koetellut Eurooppaa. Tällä hetkellä paneelien hinnat ovat käsittäkseni korkeammat.

Aurinkopaneelit ovat melko jyrkällä katolla, ehkä 30 tai 35 asteen kulmassa. Se on aika lähellä ideaalia kulmaa, Motivan sivuilla ideaalikulmana pidetään 35-45

asteen kaltevuutta.

Paneelit ovat suunnattuna kaakkoon ja lounaaseen. Etelä olisi ilmansuuntana paras. Laskennallisesti tämä tiputtaa aurinkopaneelien tuottoa Toisaalta toinen setti paneeleita ottaa vastaan aamuaurinkoa ja toinen iltaa. Toisin sanottuna on tässä myös etunsa, sähköntuotanto on luultavasti tasaisempaa pitkin päivää. Varsin suuri rooli on varjostuksella. Esimerkiksi elokuussa 2021 tuotto oli yllättävän pientä, koska pihallamme oli kaksi puuta varjostamassa. Ne kaadettiin runsas vuosi sitten syksyllä. Viime kesänä naapuritontilta kaadettiin paljon puita. Näyttää siltä, että tuotto nousi ainakin noin viidenneksen edelliseen syksyyn verrattuna.

Suurin hyöty tulee kun käyttää sähkön itse

Aurinkopaneelit tuottavat kahdella tapaa. Ensinnäkin sen tuottamaa sähköä tulee käytettyä itse. Toisekseen mahdollinen ylimääräinen tuotanto myydään

sähköyhtiölle, joka sitten korvaa sitä sähkön pörssiin mukaan. Myös aurinkoisina kesäpäivinä öisin tulee ostettua sähköä sähköverkosta - tyystin omavaraisiksi ei sähköverkkoon kytketyillä paneeleilla pääse

Suurin hyöty tulee, kun käyttää tuotetun sähkön itse. Silloin säästää sekä sen, mitä sähköstä maksaa, että verot ja sähkön siirtomaksut. Esimerkiksi tällä hetkellä maksamme ostetusta sähköstä siirtoineen ja veroineen 34 senttiä kilowattitunnilta. Vielä viime keväänä tuo summa oli 10 senttiä.

Tuoton laskeminen on siinä mielessä hankalaa, että kyse on myös siitä, mihin hintaan sähkön ostaisi. Jos ostaa sähköä kalliilla, säästää enemmän. Viime kevääseen asti maksoimme sähköstä vain 4 senttiä kilowattitunnilta, joten säästö oli pienempi. Tavallaan siis tuottoa verrataan omaan sähkösopimukseen. Niinpä ihan identtisiä tilanteita ei ole kenelläkään.

Tuotto vaihtelee sähkön silloisen markkinahinnan mukaan. Keväällä oli epätoollisen suotuisa tilanne kun ostimme

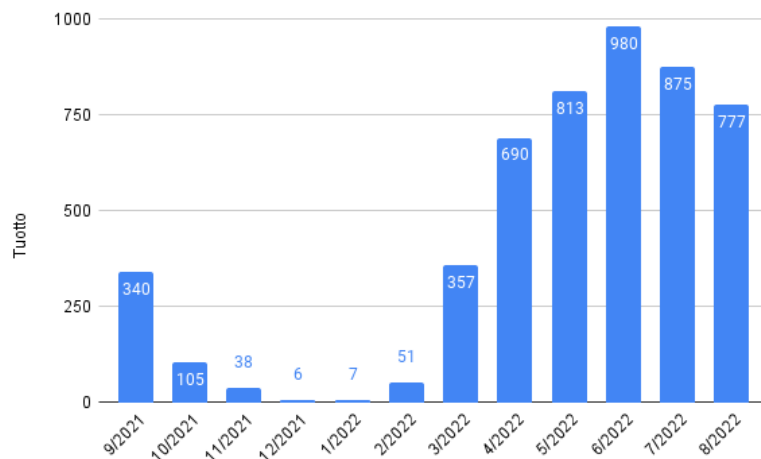
sähköä halvalla ja myimme kalliilla. Tämäntilainen tilanne ei ole pysyvä.

Tähän mennessä tuottoisin kuukausi oli kesäkuu 980 kilowattitunnin tuotolla. Perässä seurasivat heinäkuu ja toukokuu, ja esimerkiksi huhtikuussakin tuotto oli yllättävän hyvää. Tämä selittyy osin sillä, että keväällä ei välttämättä sada niin paljoa ja aurinkopaneelit tuottavat suhteessa paremmin viileään mutta aurinkoiseen aikaan.

Kaikkineen vuoden aikana tuottoa tuli 5000 kilowattituntia. Minulle yllätys oli, että viisi tuottoisinta kuukautta ovat jos nyt eivät ihan, niin aika tasoissa kuitenkin.

Kuinka paljon aurinkopaneelit tuovat säästöä?

Vuoden aikana käytimme itse tuotettua sähköä 2506 kilowattituntia, ja myimme muille noin saman verran, 2506 kilowattituntia Kaikkineen aurinkopaneelin osuus koko talon vuotuisesta sähkönkulutuksesta oli vain 12 %. Sähköä tuotettiin noin neljännes kaikesta käytöstä,

mutta vain osa siitä saatiin omaan käyttöön.

Tulevana vuonna pääsemme pikkujouluihin paremmin käytön ajoittamisesta, ja paneelitkin tuottavat keväisin ja syksyisin enemmän (kiitos kaadettujen puiden), joten katsoo mikä tilanne on vuoden kuluttua.

Oma käyttö toi säästöä 366 euroa. Tätä vertaan siihen, että olisimme ostaneet saman verran sähköä sen hetkellä sopimushinnalla. Myymällä sähköä saimme 483 euroa. Tämä on veronalaista tuloa, tosin myös hankintahinnasta voi käsitteäkseni tehdä poistoja.

KOMPOSTOINTI JA BIOJÄTTEEN ERILLISKERÄYS

Biojätteen erilliskeräys on laajenemassa Espoon pientaloihin 1.7.2023. Tämä tarkoittaa, että jatkossa myös pari- ja omakotitalot ovat biojätteen erilliskeräyksen piirissä. Vaihtoehtona biojäteastian maksulliselle tyhjennykselle on hankkia kompostori ja tehdä kompostointi-ilmoitus HSY:lle. Nykyään kompostointi-ilmoitusvelvoite koskee tilanteita, joissa kompostointiin osallistuvia huoneistoja on 5 tai enemmän, kun kompostoidaan käymäläjätettä tai mikäli sekajäteastian tyhjennysvälin pidennystä haetaan kahdeksaan viikkoon.

Vinkkejä kompostointiin saa esimerkiksi Biolanin nettisivuilta. Yksinkertaisimmillaan kompostoriin laitetaan kodin biojätettä tai vaikkapa puutarhajätettä ja tarvittaessa sekaan lisätään ravinnetäydennystä, esimerkiksi kanankakkaa sekä seosaineita, esimerkiksi kariketta,

Kaikkineen säästö oli vuositasona 849 euroa. Se on 15,5 % tuotto sijoitetulle pääomalle, eli ihan hyvin lähes riskittömästä sijoituksesta. Tätä tahtia menisi kuusi ja puoli vuotta siihen, että olisimme omillamme. Tähän en usko, sähkön hinta luultavasti tasaantuu, ja sitä kautta oman käytön hyöty ja sähkön myynnin tuotto pienenevät.

Kaikkineen on kiva omistaa aurinkopaneelit. Säästön lisäksi voi ajatella, että samalla parannetaan koko yhteiskunta huoltovarmuutta.

Teksti ja kuvat: Tony Hagerlund

haketta tai kuoriketta. Kompostoinnissa pieneliöt hajoittavat tähteet mullaksi. Kompostointi kestää 1-2 vuotta, joten helpointa on, mikäli käytössä on kaksi kompostoria, joista toista täytetään ja toinen saa muhia rauhassa. Kompostointi on oiva keino säästää rahaa, sillä tällöin jätteen sijasta syntyy multa, jota voi käyttää omalla pihallaan.

HSY on myös tarjonnut rajoitetulle määrälle pienasiakkaita monilokerojäteastiaa, joka helpottaa kotitalouksien kierrättämistä. Nykyisessä tilanteessa astiaa ei automaattisesti saa alle viiden talouden kiinteistöihin, mutta jonoon ilmoittautumalla astian voi saada jopa omakotitaloon. Tämä jätteen sisältäviä lokerot kartongille, muoville, lasille sekä metallille ja tyhjennetään kerralla nelisäiliöiseen keräysautoon.

Teksti: Johannes Hämeri

ESPOONJOKILAAKSON MERKITYS OSANA KAAVOITUSTYÖTÄ

Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaavasta (POKEsta) poistettiin muutama alue sen kaavan eteläosasta, Espoon keskuksen läheisyydestä. Kaavoitustyö kuitenkin jatkuu monella puolella, ison kaupungin keskusta-alueella tapahtuu!

Espoon keskuksen lähellä kaavoitusta odottaa vielä Kaupunginkallion pohjoisrinne. Se alue tulee muutenkin muuttamaan rautatierakentamisen takia: kaupunkirata merkitsee uuden tunnelin puhkaisemista nykyisen eteläpuolelle, ja Mikkilän puolella voi tulla vielä toinen uusi työmaa: uuden Espoo-Salo-radan alkupää, joka sukeltaisi rantaradasta erottuaan Mikkilän alle kalliotunneliin. Tästä radasta ei vielä ole päätöstä; uusimmat selvitykset nostavat pääradan nopeuttamisen kannattavuudeltaan selkeästi tätä oikorataa paremmaksi vaihtoehdoksi.

Espoon keskuksen alueella tulee muutoksia myös aivan ytimeen: vanha kaupungintalo on purettu ja uusi virastokeskus on suunnitteilla. Radan eteläpuolella on suunnitteilla Espoontorin kauppakeskuksen laajennus ja lisärakentamista Kiltakalliolle. Ehdotukset tulevat nähtäville lähiaikoina – suunnitelmien mukaan vielä tänä vuonna.

Espoon keskustasta länteen vanha Kuninkaantie, rantarata ja joki kulkevat muutaman sadan metrin levyisessä laaksossa Kauklahteen. Maisema on ollut pääpiirteitään samantapainen jo 1500-luvulta. POKE-kaavan materiaa-

lissa Espoonjokilaakso on todettu tärkeäksi maisemaelementiksi sekä luonto- että kulttuuriarvoiltaan, ja tämä pätee luonnollisesti koko jokilaaksoon, myös tällä joen viimeisellä osuudella Kauklahteen, jossa on edelleen kylän tuntua, vanhaa rakennuskantaa ja vanhoja teollisia kerroksia uuden rakennuskannan lisäksi.

Kauklahteen alueella on suunnitteilla kaksi uutta asemakaavaa, Kyytimäki nykyisestä radan pohjoispuolella olevasta kerrostaloryhmästä kohti Espoon keskusta, nykyisten pientalojen kohdalle metsän rinteeseen, ja Lasihytti, laaja kerrostaloalue nykyiselle teollisuusalueelle radan eteläpuolella aseman kohdalla Espoonväylälle saakka. Kumpikin kaava odottaa päätöstä, kaupunginhallituksesta ja lopullisesti valtuustosta.

Kyytimäen kaavassa on suunniteltu rivi- ja pientaloja n 15 000 m², ehkä 300–500 uudelle asukkaalle alueella, joka ulottuu vanhalta Hansatieltä, vajaan kilometrin matkalla 200-300 m leveään ylös metsäiselle mäelle lähelle korkeimpia kallioita. Hansatielle tulisi yksi uusi liittymä. Ahkerasti ulkoiluun käytetty Näkinmetsä pienenee pienuksestaan...

Toinen, isompi muutos olisi uusi tiivis Lasihytin kaava, pääasiassa kerrostaloja, alueelle, jota rajoittavat lännessä Kauklahtenväylä, pohjoisessa Hansatie, etelässä Hyttimestarantie ja idässä kaava ulottuisi n 400 m Vanttilanportista (jossa alikäytävä) koilliseen peltoalueelle.

Espoonjoki kulkee alueella Kauklahtenväylän ja Vanttilanportin välissä. Alueelle on suunniteltu n 4000–5000 asukasta, pääosin 5-8-kerroksisissa taloissa. Alueelle tulisi laajat pysäköintialueet rautatieaseman lähelle ja kaavassa on myös varauduttu pikaraitiotieyhteyteen Kivenlahteen joskus tulevaisuudessa.

Espoonjoen rannoille on jätetty, joen yleistä luonto- ja kulttuuriarvoa edes joutenkin muistaen, nykyisessä yleiskaavassa vain 40–70 m levyinen vihervyöhyke, Kaavaehdotuksessa jotkut talot tulisivat vain n 20 m päähän rantaviivasta, ja kun joen molemmille puolelle on suunniteltu kevyen liikenteen väylä – tiettenkin valaistu – ei joen rannan luonnosta paljoa jää. Kun talojen korkeus joen eteläpuolella voi olla 8 kerrosta, ei paljon auringonvaloa jokeen asti ulottuisi. Kaava tuhoaisi joen luonto- ja maisemalliset arvot ja olisi joen kohdalla lisäksi yleiskaavan vastainen. Pahempi yleiskaavan vastaisuus on kuitenkin joen ja radan välissä, yleiskaavassa on n 200 m pituinen alue joen ja radan välissä kokonaan viheraluetta, vielä erikseen merkitty asukaspuistoksi. Kaavaehdotuksessa

tämä alue on kuitenkin täytetty kerrostalorivistöillä. Jos alueelle todella tulisi 4000–5000 asukasta, kyllä puistollekin varmaan olisi tarvetta. Kauklahteen nykyinen asukaspuisto Palttinan luona on lähinnä vain avoin kenttä.

Jos asukkaita tulisi suunniteltu määrä, joukossa oli todennäköisesti n 1000 päiväkotij- ja kouluikäistä lasta. Kauklahteen nykyiset koulut, parakeilla täydennettyinä, ovat täpötäynnä, eikä kaavassa tai edes lähialueilla ole varauksia koulu- ja vastaaville tiloille, ei myöskään esim. terveyskeskuspalveluille. Nämä tulisi myös ottaa kaavassa huomioon.

On luonnollista, että asutusta pyritään sijoittamaan radan varteen, asemien lähelle. Kulttuuriympäristöt ja luontoarvot pitää kuitenkin muistaa, ei Espooseen tule asukkaita vain siksi, että niitä on täällä ennestäänkin, vaan siksi, että Espoo on jotain muutakin kuin asuntoja ja teitä: luontoa, kulttuurimaisemaa, miellyttävää asuinympäristöä, toimivaa kuntaa ja sen palveluita... kyllä tästäkin kaavasta voi vielä muokata paremman!

Erkki Lindell,

Pro Espoonjoki ry:n puheenjohtaja

KOTISEUTURETKI SÖDERSKOGIN KOTIMUSEOON

Espoon kaupungin täyttäessä 50 vuotta Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys halusi osallistua juhlintaan tarjoamalla kaikille avoimen tilaisuuden tutustua Söderskogin kartanon harvoin auki olevaan kotimuseoon.

Söderskog sijaitsee Espoonväylän varrella, kulttuurihistoriallisesti arvokkaan peltomaiseman keskellä. Museo on tilan 1700-luvun alussa rakennetussa vanhassa päärakennuksessa. Vanha päärakennus kuuluu Espoon vanhimpiin säilyneisiin rakennuksiin.

Museovierailu järjestettiin osana Espooviikon tapahtumia 23.8. Tilan isäntä, Nicolas Berg, toimi itse oppaana.

Vieraat kertoivat katselleensa usein Söderskogin kaunista maisemaa ohiajessaan ja tarttuneensa nyt mahdollisuuteen päästä katsomaan tilan rakennuksia. Rauhallinen pihapiiri vilkastui, kun paikalle saapui yli 90 osallistujaa, moni pyöräillen tai kävellen. Vierailijat saivat nähdä palan kotikauptunkinsa historiaa. Kävijöitä kiinnosti paitsi tilan historia, myös tulevaisuus ja museon seinälle ripustettu kuva Espoonväylän uudesta linjauksesta herättikin paljon kysymyksiä.

Teksti ja kuvat: Merja Mäkelä

17.12.-8.1. ESPOON KESKUKSESSA ESPOO 50: RAINBOW RIVER

Espoo 50 vuotta kaupunkina -teemavuosi huipentuu vuodenvaihteessa Espoon keskukseen värikkääseen Rainbow River -taikamaahan. Tuomiokirkon läheisyyteen, Espoonjoen äärelle muodostuva kokonaisuus on omatoimisesti koettavissa 17.12.–8.1. välisenä aikana. Tervetuloa värikylyyn!

KANNUSILLANMÄEN JOULUKUUSI KAATUI SYYSMYRSKYSSÄ

Ensimmäiset jouluvalot ripustettiin kunnantalon pihakuuseen vuonna 1957. Valot olivat punaiset mutta jo seuraavana vuonna niihin vaihdettiin valkoiset valot. Siitä lähtien Kannusillanmäen komea kuusi on ilahduttanut ohikulkijaa ja asukkaita jouluvaloillaan. Kohtalokas syysmyrsky 17.10.2022 kaatoi kuusen. Kuusi oli jo sisältä lahonnut, joten vuosirenkaista sen tarkkaa ikää ei enää pystytty laskeamaan, mutta arviolta se on yli 100-vuotias. Musiikkiopisto Avoniasta kerrotaan myös, että kuusi oli hyvä maamerkki opastaa tulijoita vanhalle kunnantalolle.

Glimsin talomuseon pihakuusi on ollut valaistuna 1960-luvun puolesta välistä ja onkin nyt ainoa valaistu elävä joulukuusi Espoon keskuksen lähistöllä. Yksityispihoilla tietenkin on jouluvaloja kuusissa ja muissakin puissa, kuten esimerkiksi Espoon vanhan aseman viereinen valaistu puu.

Teksti Ann-Christin Lintula
valokuvat Musiikkiopisto Avonia, Mikko Antikainen

Tonttupolku Furubackassa sunnuntaina 11.12.2022 klo 17.00-19.00 (Kaupunginkallio)

Reitti on Honkakuja-Kiuaskuja-Penkkikuja-Kiulutie-Honkakuja

17.00-18.30

Myyjäiset Honkakuja 1. Myynnissä itsetehtyjä käsitöitä ja leivonnaisia. Käteinen ja MobilePay käy maksuvälineenä. Jos haluat varmistua lempileivonnaisten saannista, ole yhteydessä Tuijaan viimeistään 7.12. soitolla tai tekstiviestillä puh. 044 369 7431.

17.00-19.00

Piparipuu on koristeltu, glögiä ja pipareita tarjolla Kiuaskuja 4:ssä.

17.00-19.00

Pehmoeläimet piilossa -bongaustehtävä lapsille ja lapsenmielisille Tonttupolun varrella. Tarvitset taskulampun!

17.30

Espoon Lucia Lene Murtomäki esiintyy Lucianeitoineen Honkakuja 1:ssä. Tämän vuoden Luciakeräyksen tuotot menevät Hyvä Arki ry:lle.

Joululaulujen yhteislaulua Jiri Kurosen johdolla.

18.30

Tiernapojat esiintyvät Kiuaskuja 2.

Yhdistyksemme tarjoaa tapahtuman! Tunnelmaan sopii oma lyhty!

Varaa käteistä, jos haluat osallistua Luciakeräykseen, antaa tiernapojille jotain tai haluat myyjäisistä ostaa kotiin viemisiä käteisellä.

Tervetuloa – tapaamisiin! Välkommen – hoppas vi ses!

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2023!

Lehden jakelu Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y:n jäsenille

KESKI-ESPOON PIENKIINTEISTÖYHDISTYS RY:N HALLITUS

Ann-Christin Lintula Nimismiehenmäki 10, 02770 Espoo 040 562 0259 annchristin.lintula@gmail.com	<i>Puheenjohtaja, EKYL:n varapuheenjohtaja</i>
Eeva Vainio Kiuaskuja 4, 02770 Espoo 045 673 5264 eevainio@saunalahti.fi	<i>Varapuheenjohtaja, edunvalvonta, kaavoitus, Pro Espoonjoki</i>
Merja Mäkelä Kaupunginkallio 0400 332 513 merja.makela10@gmail.com	<i>Sihteeri, yhteisöllisyys</i>
Johannes Hämeri Kaupunginkallio johannes91@gmail.com	<i>Viestintä, kaavoitus</i>
Johanna Issakainen Kaupunginkallio johanna.m.issakainen@kolumbus.fi	<i>Tapahtumat</i>
Ritva Koivukoski Kaupunginkallio 043 824 1350 ritva.koivukoski@outlook.com	<i>Projektit</i>
Marja-Liisa Pahalahti Kaupunginkallio marjaliisa.pahalahti@gmail.com	<i>Perinneasiat, kesätyöntekijät</i>
Jan-Olof Stengård Kaupunginkallio 040 558 3610 jan-olof.stengard@kolumbus.fi	<i>Jäsenrekisteri, jakeluvastaava</i>
Laura Wickström Kaupunginkallio 044 368 0788 laura.wickstrom@abo.fi	<i>Tapahtumat, yhteisöllisyys</i>

Anita Lindström, rahastonhoitaja, 040 592 0274, anita@figurecraft.fi

Kotisivut: www.kepky.fi

Yhdistyksen sähköpostiosoite: info@kepky.fi

Facebook: Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.

Vuoden 2022 jäsenmaksu on talouden ensimmäiseltä jäseneltä 16 € ja lisäjäseniltä 4 €.

Voit liittyä jäseneksi maksamalla jäsenmaksun tilille FI32 4055 4720 0425 79.

Merkitse viestikenttään jäsentiedot: nimi/nimet, osoite ja sähköpostiosoite